

HET 25e HULPTRANSPORT

Reisverslag Oekraïne

Werkgroep Hulptransporten Oost Europa

19 – 26 oktober 2008

Inleiding

Sinds het voorjaar van 2008 ben ik als secretaris betrokken bij de WHOE (Werkgroep Hulptransporten Oost Europa). Vanaf het begin dringen mijn medebestuurders erop aan om mee te gaan met één van de transporten. Aanvankelijk stond ik hier afwijzend tegenover. Laat mij maar gewoon mijn werk doen dacht ik. Toen ik daar later nog eens goed over nadacht en over doorsprak begreep ik dat het erg belangrijk is om als je je werk goed wilt doen, je moet weten waar behoefte aan is en dat het ook belangrijk is om te controleren of alles goed terecht komt.

Daarom heb ik aan het begin van de zomer aangegeven dat ik toch graag meewilde met het geplande transport in oktober 2008 naar Brody in de Oekraïne. In dit verslag lees je wat ik daar heb ervaren.

Informatie vooraf

Om de vele hulpgoederen in Brody te krijgen zijn twee Poolse vrachtwagens ingehuurd.

Deze wagens zijn 120 m³ groot. (een motorwagen met aanhanger)

De vrachtwagens gaan onafhankelijk van de begeleiders naar Brody.

De begeleiders van de werkgroep rijden met twee gehuurde busjes en een auto.

De begeleiders zijn: Swetlana en Tarras (onze tolken) met hun baby Juliana van 9 maanden
Leen, Bertus, Ine, Herman, Ben en Anne. (bestuur) Gery en Piet (uit de eerste ring).

Op weg

Terwijl *Jolene* van Dolly Parton uit de speakertjes van mijn laptop tevoorschijn komt zit ik in achterin een busje op een Poolse snelweg een verhaal te schrijven over wat ik meemaak, ga meemaken en wat er is gebeurd.

Vrijdag 17 oktober is het eindelijk zover: Ik bel even na twaalfen met de voorzitter van de Werkgroep Hulptransporten Oost Europa (WHOE) met de vraag: Zijn ze er al? De beide vrachtwagens zijn er! Bijzonder? Eigenlijk best wel, omdat het afgelopen jaar regelmatig voorkwam dat vrachtwagens veel te laat of zelf helemaal niet op kwamen dagen op de afgesproken tijd. Er wordt gefluisterd dat één van beide wagens er zelfs al donderdagavond was. Hoe dan ook. Ik spoed mij naar de opslagloodsen van de hulporganisatie om daar de grote spullen, zoals ziekenhuisbedden en computers, mee in de wagens te zetten. Gelukkig hebben we assistentie van één van de werknemers van transportbedrijf Boks die met zijn heftruck het zwaarste werk voor ons verzet.

Rond drieën staan alle zware zaken in de wagens en worden de chauffeurs begeleid naar hun slaappleats en ik begeleid mijzelf, via een supermarkt, naar huis om te rusten en alvast spullen te pakken voor de reis die komen gaat.

Het is al druk als ik zaterdag bij de opslagloodsen aan de Vlijtseweg in Apeldoorn kom. Ruim 30 mensen (man, vrouw, jong, oud) zijn al in de weer om de twee vrachtwagens, met aanhanger te vullen met zeer diverse spullen: kleding, beddengoed, tafels, stoelen, rolstoelen, rollators, knuffels. Ik sta er versteld van hoe vrijwel elke ruimte van de wagens gevuld worden. Even na énen is het voor elkaar: de wagens zijn helemaal afgeladen met allemaal hulpgoederen.

De chauffeurs geven aan rond één uur te willen vertrekken, zodat ze zaterdagavond voor 22:00 uur de Duits-Poolse grens kunnen zijn gepasseerd, want daarna mogen er geen vrachtwagens meer de grens over van en naar Duitsland. Op dit moment is nog niet bekend of ze dat gehaald hebben.

Nadat ik nog wat spullen op heb opgeruimd en de laatste boodschappen heb gedaan, heb ik de avond met mijn Cora doorgebracht. Rond elfen was het tijd geworden om te gaan slapen.

Het is kwart over drie in de ochtend als mijn mobiel begint te rinkelen. Gelukkig was ik vlak voor die tijd door mijn interne wekker al gewekt. Even bijgekomen op de rand van mijn bed, waarna ik de laatste spullen pak. Cora heeft ondertussen een paar toastjes voor mij gemaakt die goed smaken. Half vier, tijd voor het vertrek. Ik neem afscheid van mijn vrouw en samen brengen we spullen naar de afgesproken plek. Leen staat al te wachten met het busje. De spullen worden snel ingeladen, waarna we doorrijden naar Bertus en Ine. De geur van verse koffie hangt bij hen in huis. Daar is nu geen tijd voor. Ook hier worden de spullen in de auto gezet en we rijden naar de centrale verzamelplaats aan de Americaweg, waar net de bus met Ben, Piet, Herman en Gery aan komt rijden.

Ga jij maar achterin zitten is het voorstel. Ik stem wat graag toe. Normaal sta ik rond 8 uur op, dus deze ochtenduren breng ik dus meestal horizontaal slapend door. Nadat ook het Haagse trio (Swetlana, Juliana en Tarras) zich gemeld hebben en Ben de communicatiemiddelen heeft geïnstalleerd nestel ik mij achter Gery om de binnenkant van mijn oogleden nog even te bekijken. Echt slapen is er niet van gekomen, maar rond zevenen ben ik lekker fit om vanuit het nachtelijke donker het oostelijk licht tegemoet te rijden.

Lang nadat het licht is geworden rijdt Herman ons Polen binnen. Wij hobbelen heftig mee op de cadans van de slecht aansluitende betonplaten. Sommigen proberen hun hoofd te beschermen door een pet op te zetten. Er wordt wel gewerkt aan vernieuwing, maar dat is nog lang niet klaar. Het resultaat voor ons is een misselijke Ine en Gery. De vernieuwing van de wegen levert niet echt files op, maar wel onduidelijke wegbeelden.

Daarom rijden we een keer spontaan de snelweg af en komen we er net op tijd achter dat we terug zullen gaan rijden. Een bijzonder aardige politie houdt op de oprit het verkeer tegen, zodat we kunnen keren en de goede weg vervolgen.

Als ik naar buiten kijk zie ik op diverse plaatsen mensen langs de snelweg paddestoelen verkopen die ze in het bos hebben geplukt. Soms met hele gezinnen. Je hoeft alleen maar even op de vluchtstrook te stoppen voor een vers paddopakket.

Aankomst

Nadat de Poolse snelweg verlaten is vervolgen wij de route langs een lange tweebaansweg. Rond 20:00 uur, als de duisternis allang is ingevallen, rijden we enigszins vermoeid het parkeerterrein op van ons onderweg hotel in de plaats Jaroslaw in het oosten van Polen. Snel neemt iedereen bezit van de doucheruimten de kamer, waarna we verkwikt aanschuiven aan tafel. Door een voedzame maaltijd en enige (soms alcoholische) vloeibare versnaperingen voel ik mij voldoende gelaafd om te gaan slapen.

De maandagmorgen in Jaroslaw is niet veel anders dan een maandagmorgen in Apeldoorn concludeer ik. Gewoon niet te laat opstaan, even het hoofd verfrissen onder een koude waterstraal en naar beneden kuieren waar een lekker ontbijt klaar staat.

Als we kwart voor negen bij de grens aankomen zijn we al een uur onderweg. We rijden een rij vrachtwagens voorbij tot de Poolse grens. Het is de bedoeling dat Juliana het eenvoudige maakt om deze te passeren. Voor Tarras en Swetlana lukt dat goed, maar een blonde dame met een douanepak laat ons een tijd wachten. Naast voor en achter ons zie ik allerlei voertuigen met diverse spullen erin, erop en eraan. Complete koel/vriescombinaties of een set autostoelen op een zijspan of op het dak van een auto. Bromfietsen met losse jerrycans voor benzine. Nadat de scherpe pinnen in de weg gezakt zijn, rijden wij verder naar de Oekraïense grens.

Nu is het wachten op voornamelijk mannen met petten in verschillende formaten die op diverse formulieren en in ons paspoort belangrijk ogende stempels willen zetten, zodat we die bij andere petbezitters kunnen laten zien. Ik moet weer denken aan een gewone maandagmorgen op mijn werk. Daar zetten we geen stempels meer. Nee, die zijn vervangen door vinkjes op een computerscherm.

Elf uur kunnen we eindelijk aan de Oekraïense kant van de grens even naar een toilet en enige Oekraïense ongeveer 7) aanschaffen.

grivna (voor 1 euro krijg je er

De weg wordt duidelijk minder van kwaliteit. Daardoor worden we gedwongen rustig te rijden, omdat er regelmatig forse gaten in de weg zitten. Wat verder opvalt is het scherpe contrast tussen de westerse tankstations en de manieren van vervoer. We zien moderne westerse en Japanse auto's, naast paard en wagen naast rijden op wat een hoofdweg door het land is. Als we voor een tankbeurt stoppen houden bij één van de vele tankstations wordt het contrast oud – nieuw nog duidelijke als er moderne auto's langs een stuk land rijden waar een boer met een paard voor de ploeg het land bewerkt.

Vanaf L'viv (of L'vov is het in het Russisch) blijkt de weg een stuk beter te zijn. Hoewel hier een maximale snelheid geldt van 80 km per uur, lijkt onze gids vleugels te krijgen. Als een volleerd laagvlieger zoeft hij met 120 over het gladde asphalt. Wij hebben moeite om hem bij te houden. Ondertussen blijft Gery, zoals de hele reis overigens, ons verleiden met Opperdoese koek, eierkoeken, broodjes, fruit en nog veel meer. Uit betrouwbare bron heb ik vernomen dat het in de andere auto er niet veel anders aan toe gaat, maar dat Ben daar voor Gery speelt.

Als we in hotel Europa in Brody aankomen blijkt het geen kwart voor 3, maar kwart voor 4 te zijn in verband met een uur tijdsverschil. De kamers zien er westers uit. Na het inchecken verzamelen we ons en maak ik tijdens een wandeling verder kennis met de Oekraïne en in het bijzonder met Brody. Ook hier valt het verschil modern – oud weer op. Jongeren met mobiele telefoons lopen langs volledig vervallen gebouwen. Als je van de hoofdweg afgaat kan je in onverharde straten terecht komen met gaten en bulten. We zien verschillende auto's met nog Nederlandse bedrijfsnamen en een Oekraïens kenteken. Er hangt in de hele stad een zware brandlucht, omdat op het land rondom overbodige oogstresten worden verbrand.

Aan het eind van de middag gaan we met de auto naar de ouders van Tarras aan de rand van de stad. Zij hebben ons uitgenodigd om te komen eten. Na een hartelijk welkom worden we neergezet in een aparte kamer waar de tafel vol staat met allerlei lekkernijen: gevulde tomaat, brood, sardines, salades, eigen druiven, paddestoelensoep en wodka natuurlijk. Ben dringt aan om vooral te eten. Wat mij zeer verbaast is dat de gastheer en -vrouw zich niet laten zien tijdens het eten. Tarras is er natuurlijk wel. In mijn beste gebarentaal bedank ik na afloop voor de gulle gastvrijheid.

In het hotel zet ik alle gemaakte foto's op de meegenomen laptop en we bekijken ze nog even, waarna we lekker gaan slapen.

Brody

Dinsdagmorgen merk ik, nadat ik ben opgestaan, dat de zware brandlucht nog steeds in de stad hangt. De rustig ogende weg die langs het hotel loopt blijkt, op basis van het geluid wat de kamer binnendringt, een doorgaande weg te zijn. Als het niet te warm op de kamer is kan het raam daarom beter dicht. In de ontbijtzaal staan ontbijtbordjes klaar. Als we hierachter gaan zitten komt koffie, thee, brood en voor elk twee gebakken eieren met spek op tafel. Een lekker zwaar ontbijt, want we weten niet of en waar we vandaag overdag verder kunnen gaan eten.

We verplaatsen ons met de busjes naar school nummer 3. We worden ontvangen door de directeur en de vrouwelijke onderdirecteur. Deze pittige dame geeft ons een ruime rondleiding door het gebouw en een bijgebouw. Het blijkt dat er ruim duizend leerlingen van 6 tot 18 jaar les krijgen. Het gebouw ziet er, in vergelijking met de scholen waar ik les heb gehad, uitgeleefd uit.

We zien de tafeltjes en stoeltjes van o.a. de Heuvellaanschool terug in heel veel klassen. De leerlingen staan allemaal op in de klassen waar we komen. Hierdoor voel ik me aardig opgelaten. Overal waar één van de Apeldoornse schoolborden terecht is gekomen wordt gedemonstreerd dat het bord omhoog en omlaag kan. Niet alle veermechanismen die daarvoor moeten zorgen zijn heel aangekomen. Daarom zijn ook borden hier en daar vast aan de muur geschroefd. Voor de ramen hangt her en der gordijnstof uit Nederland. Daardoor ziet het er wat gezelliger uit.

In de kantine in de kelder van de school kunnen kinderen een maaltijd krijgen. Wij worden verrast op koffie met heerlijke koffiebroodjes, terwijl de kinderen aan de lunch zitten. Na deze versnapering gaan we naar een bijgebouw in een oude vesting van de stad. Ook hier zien we weer borden en meubilair wat ons bekend voorkomt. Hier en daar zijn nog sporen herkenbaar in de vorm van Nederlandse opschriften boven vakjes in de kasten.

Als we afscheid nemen van de directeurs krijgen ze van ons nog basketballen, kleurplaten en kleurpotloden voor het vrijdagprogramma wat we bedacht hebben. Hier reageren ze verrassend blij op.

Ik was aangenaam verrast door een voorstelling met verschillende dansen, uitgevoerd door prachtig geklede kleine kinderen en hun leidsters, in een crèche. Zij hebben bij een vorige zending Apeldoornse spullen ontvangen. Hoewel ik er geen woord van versta, is de betekenis door de manier van dansen duidelijk. De laatste dans doen we allemaal mee.

We krijgen allemaal een zelfgemaakt borduurwerk of iets anders aangeboden waar we de gevers voor bedanken.

Het bezoek aan de crèche wordt afgesloten met het bekijken van de meubels en een maaltijd. Ook hier staat de tafel, net als maandagavond, weer vol met eten. Ik herken de verschillende gerechten. Door het ferme ontbijt en de koffiebroodjes is mijn trek niet enorm. Ik ben dan ook blij dat ik erin geslaagd ben om van alles een beetje te eten. Ook de opgediende borscht (rode bietensoep) smaakt uitstekend. Plotseling schiet Ben onbedaarlijk in de lach. Hij begrijpt van Tarras, onze tolk, dat we nog een bord met een fors stuk kip en aardappelpuree met boter krijgen. Iedereen heeft hiermee zijn/haar buik helemaal rond gegeten (oef).

De ziekenwagen die vorig jaar vanuit Apeldoorn is geschonken blijkt niet in Brody te staan, maar in L'viv. Als we goed doorvragen krijgen we meer informatie. De wagen wordt voornamelijk gebruikt voor het vervoer van ernstig zieken van en naar L'viv en Kiev. Die wegen zijn beter en zo kunnen ze optimaal gebruik maken van de mogelijkheden van deze wagen. Als ik in de wagen kijk die ze normaal gebruiken voor het ziekenvervoer, valt direct het gebrek aan medische apparatuur op. Een wat groot uitgevallen verbandtrommel en een brancard en verder eigenlijk niets. Ik hoop op dat moment dat niemand van ons wat ernstigs krijgt, want ik vrees dat er in die wagen weinig gedaan kan worden. In een kleine garage wordt een vreselijk oude ziekenwagen totaal uit elkaar gehaald en vernieuwd.

In het ziekenhuis zien we op diverse afdelingen de ziekenhuisbedden en de matrassen terug die de WHOE hier naar toe heeft getransporteerd. Omdat ze bezig zijn het ziekenhuis op te knappen ontstaat ook hier weer een schril contrast tussen de oude en de opgeknapte delen. Gery en Ine hebben op de kinderafdeling knuffels uitgedeeld. Op die afdeling worden, vlak voordat we weggaan, 2 kinderen gebracht die buiten wat ze aan hebben, nauwelijks kleding hebben. Helaas kunnen we op dat moment niets voor ze doen.

We zullen de moeder van Tarras vragen of zij voor kleding voor die kinderen kan zorgen.

In een crèche buiten Brody blijken ook tafeltjes en stoeltjes te staan uit Apeldoorn. Het verzoek wat door hen is gedaan blijkt niet helemaal meer te kloppen. Er wordt ook hier druk verbouwd. Ook blijkt dat diverse spullen anders terecht zijn gekomen dat wat met de ontvanger (St. Nadia) was afgesproken. Daarom hebben we de oorspronkelijke verdeling die we hebben gemaakt die avond aangepast. Nadrukkelijk wordt die middag met St. Nadia afgesproken dat de moeder van Tarras de verdeling doet.

Die avond eten we, nadat de lunch is gezakt, heerlijk in het hotel. Nadat ik de conclusie heb getrokken dat dit een zeer leerzame dag is geweest praat ik voor het slapen gaan nog even met mijn kamergenoot Piet na over wat we gezien en gehoord hebben.

Ze zijn er! Tijdens het woensdagse ontbijt komen de twee vrachtwagens, met aanhanger, de straat binnenrijden. De chauffeurs vertellen dat ze lang hebben moeten wachten bij de Oekraïense grens. De lading was veel zwaarder dan in de papieren stond (tsja, vloerbedekking is ook aardig zwaar).

Vlak voordat we met de hele colonne richting plaatselijke douane willen vertrekken verschijnt de ziekenwagen uit Apeldoorn. Hij ziet er goed en fris gewassen uit. Hij wordt vandaag gebruikt voor een demonstratie in samenwerking met de brandweer in Brody.

Het wachten bij de douane duurt vooral lang. Het is ons volslagen onduidelijk waarom en hoe en wat. Even na twaalf uur kunnen de wagens het terrein op waar ze uitgeladen kunnen worden. Er staat al een groep jongeren te wachten die de beide wagens gaat lossen. Als de eerste wagen door de chauffeur behendig achteruit is gestoken tot vlak bij de loods is het middagpauze voor de douanebeambte. Wachten tot half twee is de boodschap. Omdat de jongeren zich nu ook gaan vervelen geven we ze een bal. Dat is achteraf geen handige zet. Binnen een minuut sneuvelt er een raam. Als er toestemming is om de eerste aanhanger leeg te halen gaat het snel.

Wel moeten alle elektrische apparaten apart worden gezet. Er blijken serienummers van genoteerd te moeten worden. Medische apparatuur is helemaal een probleem.

Zelfs een bordenwarmhoudsysteem wordt als verdachte medische apparatuur gezien. De tandartsstoel en fysioapparatuur moet zelfs in de auto blijven. Als rond vijven de eerste wagen leeg is sluit de

overheidsdienaar de loods en de vrachtwagen af: We gaan morgen verder met de 2^e wagen.

Teleurgesteld over de traagheid waarmee alles verloopt gaan we die avond naar het hotel. We besluiten om ons morgen op te delen in 2 groepen. Swetlana, Piet en Leen zullen in Brody blijven om het uitladen te begeleiden, de anderen gaan naar Borshiv om daar het Rode Kruisgebouw, het ziekenhuis en de brandweer te bezoeken. We zijn erg ongerust over het niet toelaten van de apparatuur die in de wagen moet blijven staan. We nemen telefonisch contact op met Dirk die mogelijk een adres in Polen heeft waar ze de spullen kunnen gebruiken. We zullen morgen verder zien.

Borshiv

Bij het heerlijke ontbijt blijkt dat Ine zich niet fit voelt. Bertus en zij blijven daarom vandaag jammer genoeg in het hotel. Ik stap samen met Herman, Gery, Ben en Tarras in een busje om de 200 kilometer naar Borshiv af te leggen.

Het is een route over doorgaande en binnenwegen, waardoor ik echt een beter beeld krijg van het land. Volgens mijn reisgenoten wordt er meer aan landbouw gedaan dan twee jaar terug toen zij hier waren. Je ziet inderdaad diverse mensen op kleine schaal het land bewerken. Onderweg passeren we een groot fabriekscomplex met een rij oude vrachtwagens, afgeladen met suikerbieten, voor de poort. Het is een suikerfabriek die in deze tijd van het jaar topproductie draait. Tarras merkt op het hem opvalt dat hier meer armoede wordt geleden onder de mensen.

We hebben af en toe contact met de Brodyploeg. Het blijkt dat het tot onze opluchting allemaal wat soepeler gaat dan gister. Wel moeten er allerlei apparaten worden opgezocht en serienummers worden genoteerd.

Na drie en een half uur rijden we het terrein op van het ziekenhuis in Borshiv waar het Rode Kruisgebouw staat. We worden hartelijk welkom geheten door een voor mijn reisgenoten oude bekende. Zij vertelt dat er afgelopen zomer een storm is geweest waardoor er behoefte is aan kleding. Dat zetten we op onze *interne harde schijf*. Na het welkom wandelen we naar het ziekenhuis. We worden rondgeleid in een deel wat net verbouwd is. We vinden overal de Apeldoornse bedden terug, meestal met matrassen. Hier en daar vinden we ook nog de oude terug. Hiervoor zouden ze graag goede willen. Plotseling valt ons het beddengoed (dekbedhoezen en slopen) op. Die lijken

wel verdacht veel op onze gordijnstof. Het blijkt dat ze van de toegestuurde stof beddengoed hebben gemaakt. Ook daar zouden ze nog graag wat van willen ontvangen.

Onze *Herr Doktor* (Herman) wordt uitgenodigd in een nieuwe operatiekamer. Hij verteld dat het er een stuk beter uitziet dan tijdens het vorige bezoek. We bezoeken ook de kinderafdeling met een vriendelijke beer van een directeur. Hij leidt ons rond en wij delen hier en daar wat knuffels uit.

We worden naar een zaaltje gebracht waar een volledig gedekte tafel staat met spullen die ik begin te herkennen van vorige uitnodigingen. Ik ben een beetje voorzichtig, maar ik proef toch wat van de cognac (heerlijk, maar wel erg vroeg op de dag). Ook hier worden we getrakteerd op de befaamde borscht.

Na de maaltijd brengt onze begeleidster van het Rode Kruis ons naar de brandweerkazerne. Hier worden we ontvangen door de commandant van Borshiv zelf en uit Ternopil (hoofdkantoor) die in een recordtijd special voor ons toe is komen snellen. Tijdens een rondleiding door het opgeknapte gebouw wordt verteld dat er diverse levens zijn gered met de hydraulische scharen die ze uit Nederland hebben gekregen. Deze staan in een tentoonstellingsruimte waar ze regelmatig voorlichting geven. Als ze de apparatuur nodig hebben, halen ze die gewoon uit deze ruimte en nemen die mee. De veiligheidslaarzen uit Nederland zijn geconfisqueerd door de leidinggevendenden.

De kwalitatief mindere Oekraïense worden gebruikt door het werkvolk.

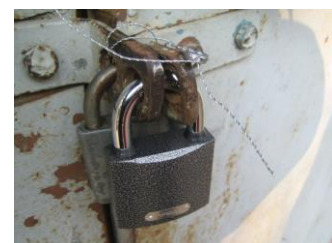
Mij valt foto op van het vorige WHOE-bezoek die aan de muur hangt. Ik herken Dirk en Bertus duidelijk.

We hebben tussendoor weer contact met Leen. Rond half twee is de laatste wagen gelost en de medische apparatuur mag opeens wel worden uitgeladen en in de loods worden plaatst, waarna deze wordt verzegeld. Opgelucht vervolgen wij ons Borshiv-bezoek.

Na de rondleiding worden we uitgenodigd om nog een *kleinigheidje* te komen drinken. Omdat Herman en ik vandaag chauffeur zijn houden we het op kleine bodempjes. Want één glaasje op de vriendschap, één glaasje op de mannen en één glaasje voor de vrouwen wort toch wel wat veel als je nog ruim 3 uur terug moet rijden. Wij delen Hollandse kaasjes uit en wij ontvangen flessen Russische champagne, cognac en een prachtige fles met wodka.

We bedanken de gulle gevers hartelijk en nemen afscheid van de brandweer en onze begeleidster van het Rode Kruis. Onderweg terug begint het zacht te regenen, wordt het donker en hier en daar is het mistig. Niet echt fijn om te weten dat er geen straatverlichting is en dat er gewoon wagens en fietsers onverlicht deelnemen aan het verkeer. We doen dan ook rustig aan. Onderweg stoppen we even bij een bron met heilig water om wat te drinken.

Als we veilig en ongeschonden in hotel Europa aankomen horen we van de achterblijvers dat de sfeer die dag veel meer ontspannen was dan de dag daarvoor. Ze hebben wel alle apparaten moeten opsporen, maar alles staat nu in de loods achter een verzegelde deur.

We hebben wel geleerd dat we van elk elektrisch apparaat het serienummer door moeten geven op de papieren en dat we bedden niet meer als medische spullen op moeten geven en dat we echt medische zaken moeten voorzien van goede papieren (handleiding enzovoorts).

De laatste dag en weer terug

De laatste vrijdag kuieren we door Brody met de bedoeling om wat zaken (drank, sigaretten, parfum) in te kopen. Daar slagen we maar voor een deel in, want we ontdekken een plaatselijk museum. Als we vragen of de aanwezige dame iets kan vertellen verdwijnt ze, waarna ze met een engelsprekende tolk en de directeur van het museum terug komt. Beide vertellen ze over de geschiedenis van Brody. We zien op een maquette dat deze plaats een ommuurde vesting heeft gehad. De laatste resten daarvan hebben we dinsdag bij de dependance van de school gezien. Ook wordt duidelijk hoe de positie van deze streek in de 20ste eeuw tijdens de Duitse overheersing en tijdens de Sovjettijd is geweest.

Het is 12 uur als we een rondleiding krijgen in de brandweerkazerne van Brody. We zien hier schoolbankjes terug die ze van de school hebben gekregen, omdat ze hebben geholpen bij het brengen van de meubels vanuit het depot naar de school. Vol trots wordt een slangenwagen getoond van een Duits brandweerkorps. We hebben nu een mobilfoon voor ze meegenomen. De rondleiding wordt afgesloten rond een tafel vol lekkernijen en we moeten weer op de vriendschap, de mannen en de vrouwen cognac drinken. Waar sommigen van ons gezelschap het bij bodempjes laten, nemen anderen glaasjes.

We nemen afscheid en rijden naar school nummer 3. Hier worden we direct naar een gymzaal gebracht waar tot onze grote verrassing een groep kinderen op ons staat te wachten. We worden van harte welkom geheten, waarna we worden getraakteerd op een voorstelling met zang en dans wat wordt uitgevoerd door kinderen van verschillende leeftijden. We krijgen allemaal persoonlijk een tasje met zelfgemaakte spullen.

Het is geweldig om te zien wat ze allemaal hebben gedaan. Persoonlijk voel ik mij eerlijk gezegd aardig opgelaten door zoveel aandacht. Onze voorzitter bedankt de school en de kinderen voor alles wat we gekregen hebben. Dan is het onze beurt om iets uit te delen. We nemen allemaal een zak met knuffels en beginnen die uit te delen onder de kinderen.

Dat gaat allemaal vrij gedisciplineerd, totdat we bewust een zak op de grond zetten en ze zelf mogen kiezen. Een heerlijke chaos ontstaat.

Bij de auto krijgt de directeur nog een aanvullende zak met basketballen. Hierna worden we uitgenodigd in een restaurant waar we een heerlijke maaltijd krijgen (er zat zelfs kaviaar bij). Ondertussen praten we met de onderdirecteur van de school en met de moeder van Tarras.

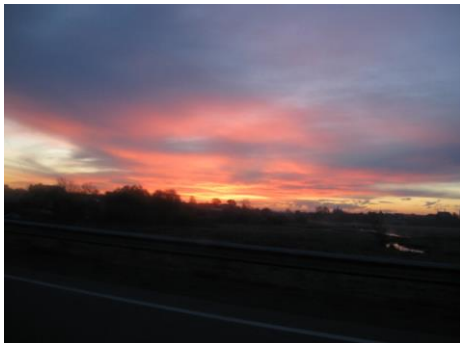
Na het afscheid lopen we nog even de stad in voor nog enkele inkopen.

Twee heren laten hun haar nog knippen voor het bedrag van 12 grivna (met fooi 15). Omgerekend is dat dus minder dan 2 euro. Ik begin mij af te vragen hoe mensen hier ooit in een auto kunnen rijden als de lonen hier blijkbaar zo laag liggen. Eén liter benzine kost hier gewoon 91 eurocent.

We gaan die avond niet te laat slapen omdat we de volgende morgen weer naar huis gaan.

Zaterdagmorgen sta ik om half zes naast mijn bed (dat is geen tijd voor een ambtenaar). Zes uur staat het ontbijt klaar, waarna we met Tarras, Svetlana en Juliana vertrekken richting de Poolse grens. Zij keren daar weer om, want zij blijven nog een paar dagen in de Oekraïne. Het kost ons maar een uur om de grens over te steken.

Het is heerlijk, helder rijweer. De reis verloopt dan ook snel. We hebben een hotel gereserveerd. Daar komen we rond drie uur al aan en we besluiten nog een paar uur door te rijden. Er wordt druk gebeld om een ander hotel te zoeken. Op goed geluk rijden we de grote stad Wroclaw in. Na wat zoeken vinden we een slaapplek voor de nacht. We laten ons vervoeren naar het centrum waar we in een pizzeria heerlijk eten. Ik realiseer mij dat ik veel te weinig van Polen ken als ik de prachtige huizen in de binnenstad zie.

De zondag rijden we op tijd weg, na een uitgebreid ontbijt. Ook deze dag is het mooi weer om te rijden. Het gaat weer heel voorspoedig. Iets overmoedig wordt het gaspedaal ferm ingedrukt, waarna een Duitse agent ons halt laat houden en een bon voor te hard rijden uitschrijft. Hoe ze het voor elkaar krijgen weet ik niet, maar als echte Nederlanders weten de heren in de andere auto de boete te halveren.

Het is avond als we Apeldoorn binnenrijden en ik ben blij als Leen mij bij mijn Cora afzet. Ik heb eerst behoefte aan een knuffel, een lichte maaltijd en daarna aan slaap.

Tot slot

Nu ik weken later dit verslag heb afgemaakt en het geheel nog eens heb doorgelezen trek ik de conclusie dat ik ongelooflijk veel geluk heb gehad dat ik in Nederland geboren ben, hier een leuke baan heb en vooral dat ik het samen met mijn vrouw erg fijn heb. Nog geen tweeduizend kilometer verderop ziet de wereld er anders uit. Natuurlijk wist ik dat al wel, maar het daadwerkelijk zien maakt het indringender.

Ik heb mij af en toe als VIP behandeld gevoeld, terwijl ze het geld daarvoor beter anders kunnen besteden. Hoewel ik begrijp dat ze ons ook iets willen geven. Ook vraag ik mij af of het verstandig is altijd aangekondigd te komen. Ik had hier en daar het gevoel dat ze spullen speciaal voor ons hebben neergezet. Bijvoorbeeld in het ziekenhuis in Borshiv stonden er bedden in een kamer die nog niet klaar was en die er zo even ingeschoven leken te zijn.

Ook heb ik gezien dat mensen in de Oekraïne enorm hard werken om hun situatie te verbeteren. Hierdoor ontstaan er schrilte contrasten tussen oud en nieuw/arm en rijk. Dat ze steun in de rug kunnen gebruiken is ook duidelijk. Vanuit onze rijkdom kunnen we heel veel betekenen. Hoewel ik veel gezien en gehoord heb, heb ik het gevoel dat ik nog ongelooflijk veel achtergrondinformatie mis. Ik zou daarom voor een langere periode daar willen verblijven om meer te leren over hoe en waarmee wij ze het beste kunnen helpen. Ik heb wel gezien dat ze de toegestuurde spullen goed kunnen gebruiken. Het geeft dan ook een goed gevoel dat de gegeven spullen goed terecht komen.

Anne Zwaan
Secretaris WHOE